

prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău
Judecător: Olesea Țurcan
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N.Vascan, Vl.Clima, E.Palanciuc

dosarul nr. 2rac-172/18

DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:
judecători:

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eritrans Grup”, prin intermediul reprezentantului, avocatul Alexandru Havrun, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eritrans Grup” împotriva Întreprinderii Mixte „Tirex – Petrol” Societate pe Acțiuni privind încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului material și,

la acțiunea reconvențională depusă de către Întreprinderea Mixtă „Tirex – Petrol” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Eritrans Grup” privind încasarea datoriei, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 16 septembrie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Eritrans Grup” (în continuare SRL „Eritrans Grup”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Mixte „Tirex – Petrol” Societate pe Acțiuni (în continuare ÎM „Tirex – Petrol” SA) privind încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului material.

În motivarea cererii de chemare în judecată SRL „Eritrans Grup” a comunicat că într-un alt litigiu, prin hotărârea Judecătoriai Economice de Circumscripție mun. Chișinău din 19 septembrie 2011, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de către ÎM „Tirex – Petrol” SA împotriva SRL „Eritrans Grup” privind încasarea datoriei, fiind dispusă încasarea din contul ultimei în beneficiul primei a datoriei în sumă de 43234,30 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 31939,56 lei, penalității în sumă de 15564,35 lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7000 lei și a taxei de stat în sumă de 2932,14 lei.

A indicat SRL „Eritrans Grup” că nefiind de acord cu soluția instanței de fond a declarat apel și prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 octombrie 2014, a fost admisă cererea de apel, casată integral hotărîrea Judecătorei Economice de Circumscripție din 19 septembrie 2011 și pronunțată o nouă hotărîre, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Tirex-Petrol” SA a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 martie 2015, recursul declarat de către ÎM „Tirex – Petrol” SA a fost considerat inadmisibil.

A relatat că în procesul judecării cauzei enunțate a suportat cheltuieli de judecată în sumă totală de 10 719,11 lei, exprimate prin plata pentru efectuarea expertizei, acordarea asistenței juridice și a taxei de stat achitate la depunerea apelului.

Solicitarea adresată pârâtei de a restitui în mod extrajudiciar suma menționată nu s-a soldat cu succes, motiv pentru care a fost depusă prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând încasarea din contul ÎM „Tirex-Petrol” SA în beneficiul său a cheltuielilor de judecată în sumă de 10 719,11 lei, suportate în legătură cu examinarea litigiului anterior, încasarea prejudiciului cauzat ca rezultat al aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii prin punerea sechestrului pe suma de 43234,30 lei reieșind din faptul că societatea a fost privată de posibilitatea de a o folosi în activitatea economică a întreprinderii pe parcursul examinării cauzei sus-indicate intentate la cererea pârâtei. La fel, s-a solicitat și dobânda legală de întârziere calculată în conformitate cu dispozițiile art. 619 Cod civil, pentru perioada 21 octombrie 2011 – 17 martie 2015 în sumă de 14 397,90 lei.

Pe parcursul examinării cauzei, până la începerea dezbaterilor judiciare, la 04 noiembrie 2015 ÎM „Tirex – Petrol” SA a depus o acțiune reconvențională împotriva SRL „Eritrans Grup” privind încasarea datoriei, iar prin încheierea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 03 februarie 2016, cererea reconvențională vizată a fost primită spre examinare pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială înaintată de către SRL „Eritrans Grup”.

În motivarea acțiunii reconvenționale, ÎM „Tirex – Petrol” SA a indicat că pe parcursul anului 2010 i-a livrat SRL „Eritrans Grup” produse petroliere în sumă totală de 1 007 338,05 lei.

Din considerentul că pârâta achita produsele petroliere cu întârziere, pe parcursul anului 2010 s-a format o datorie în sumă de 51 030 lei, ceea ce în opinia sa se confirmă prin facturile fiscale: nr.UW 0352727 din 14 ianuarie 2010; nr.UW 0352741 din 28 ianuarie 2010, nr.SU 3078547 din 31 ianuarie 2010, nr.SU 3076222 din 28 februarie 2010, nr.SU 3078843 din 31 martie 2010, nr.SU 3080577 din 30 aprilie 2010, nr.UW 0417584 din 07 mai 2010, nr.UW 0417597 din 11.05.2010, nr. UW0418986 din 19.05.2010, nr.UW 0418899 din 18.06.2010, nr. UW 0418919 din 28 iunie 2010, nr. SU3604673 din 30 iunie 2010, nr. SU3605210 din 31 iulie 2010, nr.BP 0024759 din 31 august 2010, nr. BP 0298585 din 30 septembrie 2010, nr. BP 0448703 din 31 octombrie 2010.

A menționat că în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă a depus în adresa SRL „Eritrans Grup” reclamația nr. 06 din 12 octombrie 2015, prin care a solicitat achitarea datoriei în termen de 7 zile, însă acesta din urmă nu a

întreprins nici o acțiune în ceea ce privește stingerea datoriei, motiv pentru care ÎM „Tirex – Petrol” SA a depus acțiunea reconvențională în prezentul litigiu, solicitând încasarea din contul SRL „Eritrans Grup” în beneficiul său a datoriei în sumă de 51030 lei și a cheltuielilor judiciare suportate pe marginea prezentului litigiu.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016, cererea de chemare în judecată inițială înaintată de către SRL „Eritrans Grup” a fost respinsă, iar cererea reconvențională depusă de către ÎM „Tirex – Petrol” SA a fost admisă, fiind dispusă încasarea din contul SRL „Eritrans Grup” în beneficiul ÎM „Tirex – Petrol” SA a datoriei rezultată din facturile fiscale întocmite la livrarea produselor petroliere în sumă de 51 030 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1530,90 lei, ce constituie taxa de stat achitată la depunerea acțiunii reconvenționale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017 a fost respins apelul declarat de către SRL „Eritrans Grup” și menținută hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 27 ianuarie 2018, SRL „Eritrans Grup”, prin intermediul reprezentantului, avocatul Alexandru Havrun a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată inițială să fie admisă în sensul declarat, iar cererea reconvențională înaintată de către ÎM „Tirex – Petrol” SA să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului s-a indicat că, la examinarea cauzei instanțele de judecată inferioare au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

La fel s-a indicat că, la caz, actele judecătorești sunt ilegale și neîntemeiate și care urmează a fi casate, deoarece în speță acțiunea reconvențională depusă de către ÎM „Tirex – Petrol” SA este depusă cu omiterea termenului de prescripție, or, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani, iar conform art. 272 alin.alin. (1) și (2) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Cu referire la acest argument, recurenta reține că, în speță, termenul de prescripție extinctivă pentru apărarea dreptului încălcat pentru ÎM „Tirex – Petrol” SA a început să curgă de la data de 03 noiembrie 2010 – data prezentării spre achitare de către pârâtă a ultimei facturi din 31 octombrie 2010 în baza contractului de vânzare – cumpărare din 11 ianuarie 2010, care urma a fi achitată de către recurentă până la data de 03 noiembrie 2010 și a expirat la data de 03 noiembrie 2013, aceasta fiind ultima zi de depunere a cererii reconvenționale, cu toate acestea acțiunea reconvențională a fost depusă la 04 noiembrie 2015.

În acest context, instanțele de judecată urmau să respingă acțiunea reconvențională ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, or, declanșarea unui proces peste 3 ani contravine principiului securității raporturilor juridice, iar revendicarea bunurilor din posesia dobânditorului de bună-credință ar constitui o ingerință în dreptul de proprietate și o violare a art. 1 Protocolul nr. 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (cauza Dacia SRL din 18.03.2008, cauza Străisteanu ș.a. din 07.04.2009).

Plus la aceasta, obiectul prezentei acțiuni reconvenționale ce rezultă din încasarea datoriei în baza livrării produselor petroliere pentru perioada anului 2010 a fost de acum în examinare, fiind pronunțată o soluție irevocabilă, ceea ce se confirmă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 martie 2015 anexată la dosar.

În rezultat, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înlăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de respingere a acțiunii inițiale și de admitere a acțiunii reconvenționale (f.d.176-181).

La 28 martie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimătei copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.196), iar la 27 aprilie 2018, ÎM „Tirex – Petrol” SA a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de SRL „Eritrans Grup” ca fiind inadmisibil (f.d.198).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, decizia recurată a fost pronunțată la 13 septembrie 2017 (f.d.165) și recepționată de către reprezentantul SRL „Eritrans Grup” la 29 noiembrie 2017 (f.d.181), iar recursul a fost depus la 27 ianuarie 2018 (f.d.189).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 16 mai 2018, recursul declarat de către SRL „Eritrans Grup”, prin intermediul reprezentantului, avocatul Alexandru Havrun a fost considerat admisibil și fără a prejudicia fondul a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității

invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, reclamanta SRL „Eritrans Grup” a participat anterior într-un alt litigiu, în calitate de pârâtă-recurentă la examinarea acțiunii înaintate de către ÎM „Tirex – Petrol” SA împotriva SRL „Eritrans Grup” cu privire la încasarea datoriei (f.d.10).

La fel s-a constatat că prin hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție mun. Chișinău din 19 septembrie 2011, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de către ÎM „Tirex – Petrol” SA, fiind dispusă încasarea din contul SRL „Eritrans Grup” în beneficiul ÎM „Tirex – Petrol” SA a datoriei în sumă de 43234,30 lei, dobânzii de întârziere în sumă de 31939,56 lei, penalității în sumă de 15564,35 lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7000 lei și a taxei de stat achitată pentru depunerea acțiunii în sumă de 2932,14 lei (f.d.11-12).

Tot actele cauzei atestă că, invocând ilegalitatea acestei hotărâri, la 07 octombrie 2011, SRL „Eritrans Grup” a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de către ÎM „Tirex – Petrol” SA să fie respinsă ca fiind neîntemeiată, iar prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 octombrie 2014, a fost admisă cererea de apel, casată integral hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 19 septembrie 2011 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Tirex-Petrol” SA a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 martie 2015, recursul declarat de către ÎM „Tirex – Petrol” SA a fost considerat inadmisibil (f.d.17-20,21-22).

Din considerentul că, reclamanta – recurentă SRL „Eritrans Grup” în procesul judecării cauzei sus-enunțate a suportat cheltuieli de judecată în sumă totală de 10 719,11 lei, exprimate prin plata pentru efectuarea expertizei, acordarea asistenței juridice și a taxei de stat achitate la depunerea apelului, iar solicitarea adresate pârâtei de a restitui în mod extrajudiciar suma menționată nu s-a soldat cu succes, a fost depusă prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Eritrans Grup” solicitând încasarea din contul ÎM „Tirex-Petrol” SA în beneficiul său a cheltuielilor de judecată în sumă de 10 719,11 lei, suportate în legătură cu examinarea litigiului anterior, încasarea prejudiciului cauzat ca rezultat al aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii prin punerea sechestrului pe suma de 43234,30 lei reieșind din faptul că societatea a fost privată de

posibilitatea de a o folosi în activitatea economică a întreprinderii pe parcursul examinării cauzei sus-indicate intentate la cererea pârâtei. La fel, s-a solicitat și dobânda legală de întârziere calculată în conformitate cu dispozițiile art. 619 Cod civil pentru perioada 21 octombrie 2011 – 17 martie 2015 în sumă de 14 397,90 lei (f.d.4-6).

La rândul său, pe parcursul examinării cauzei, până la începerea dezbaterilor judiciare, la 04 noiembrie 2015 ÎM „Tirex – Petrol” SA a depus o acțiune reconvențională împotriva SRL „Eritrans Grup”, solicitând încasarea din contul SRL „Eritrans Grup” în beneficiul său a datoriei în sumă de 51030 lei și a cheltuielilor judiciare suportate pe marginea prezentului litigiu (f.d.39-41).

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia netemeiniciei acțiunii inițiale, pe care a respins-o ca fiind neîntemeiată și la temeinicia acțiunii reconvenționale, pe care a admis-o integral.

În susținerea soluției date, instanța de fond a reținut că SRL „Eritrans Grup” nu a prezentat probe care sa confirme că cheltuielile de judecată suportate în litigiul anterior au fost solicitate Curții de Apel Bălți, adică nu rezultă că instanței de apel, i-a fost înaintată cerința cu privire la restituirea cheltuielilor de judecată, or reprezentantul SRL „Eritrans Grup” nu a anexat la materialele cauzei o copie a cererii de apel sau o copie a cererii adresate instanței de apel, privind încasarea cheltuielilor de judecare a cauzei, totodată nu a demonstrat prin probe veridice și suficiente, dacă acestea ar fi fost necesare și rezonabile și se referă nemijlocit la cauza nominalizată, iar din contractul de asistență juridică nu rezultă acțiunile efectuate de avocat în cadrul procesului civil, mai mult ca atât, instanța de judecată reține că contractul a fost semnat la data de 24 ianuarie 2012, iar factura fiscală privind serviciile juridice datează din 01 iunie 2015.

În consecință, prima instanță a reținut că SRL „Eritrans Grup” nu a prezentat care probe care sa confirme că în procesul judecării cauzei civile la acțiunea depusă de către ÎM „Tirex-Petrol” a suportat careva cheltuieți financiare. Referitor la încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei, instanța de judecată a reținut că expertiză judiciar contabilă a fost numită la solicitarea SRL „Eritrans Grup”, însă expertiza nu a fost efectuată din motivul insuficienței materialelor anexate la dosarul cauzei civile.

La fel, instanța de fond a specificat că SRL „Eritrans Grup” nu a probat faptul existenței prejudiciului atât efectiv, adică cheltuieli care le-ar fi suportat pentru restabilirea drepturilor sale încălcate, cât și venitul ratat, adică beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului. De asemenea, nu au fost prezentate probe că pe perioada aplicării sechestrului pe conturile de decontare ale SRL „Eritrans Grup” exista suma de 43234,30 lei, iar argumentarea mărimii unui eventual prejudiciu cu prevederile art. 619 Cod civil nu este întemeiată, deoarece norma de drept materială reglementează modul de calculare a dobânzilor de întârziere pentru obligațiunile pecuniare, pe când prin aplicarea sechestrului în scopul asigurării acțiunii nu apare obligațiunea de achitare a dobânzii de întârziere prevăzute de art. 619 Cod civil, motiv pentru care acțiunea inițială depusă de către SRL „Eritrans Grup” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Cât privește acțiunea reconvențională, instanța de fond a conchis că aceasta este întemeiată, motiv pentru care a admis-o integral, or, livrarea motorinei a avut loc anume în temeiul facturilor fiscale anexate la cererea reconvențională care au fost semnate și ștampilate de către SRL „Eritrans Grup”, circumstanțe din care rezultă că SRL „Eritrans Grup” a fost de acord cu cantitatea, calitatea și prețul produselor livrate (f.d.131-134).

Judecând apelul declarat de către SRL „Eritrans Grup”, instanța de apel l-a respins și a menținut hotărârea prime instanțe, invocând aceleași argumente.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, stabilind cu certitudine raportul juridic litigios, circumstanțele de fapt, caracteristicile raportului juridic litigios, legea materială ce guvernează raportul juridic. De asemenea, în cadrul judecării cauzei, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptul la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea a Drepturilor Omului.

Pe cale de consecință, instanța de apel a conchis că concluzia primei instanțe despre necesitatea respingerii acțiunii inițiale și admiterii acțiunii reconvenționale este justă, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 CPC.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție este una greșită, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe aceleași aprecieri arbitrare fără a intra în esența litigiului apărut în speță.

Astfel, se stabilește că interpretarea dată de prima instanță este bazată pe o apreciere insuficientă și arbitrară a materialului probator și argumentelor susținute de reclamant, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Aici, este de menționat că în conformitate cu prevederile art. 241 alin. (5) CPC, care consacră principiul general privind motivarea hotărârilor judecătorești, instanța este datoare să arate în cuprinsul hotărârii motivele de fapt și de drept în temeiul cărora și-a format convingerea și a ajuns la soluția adoptată.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă și să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

În cauză, însă, se constată că soluția primei instanțe nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite

controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

La acest segment, instanța de recurs va remarca că ajungând la concluzia netemeiniciei acțiunii inițiale depuse de către SRL „Eritrans Grup”, instanțele de judecată s-au referit la faptul că SRL „Eritrans Grup” nu a prezentat probe care să confirme că cheltuielile de judecată suportate în litigiul anterior au fost solicitate Curții de Apel Bălți, adică nu rezultă că instanței de apel, i-a fost înaintată cerința cu privire la restituirea cheltuielilor de judecată, or reprezentantul SRL „Eritrans Grup” nu a anexat la materialele cauzei o copie a cererii de apel sau o copie a cererii adresate instanței de apel, privind încasarea cheltuielilor de judecare a cauzei, totodată nu a demonstrat prin probe veridice și suficiente, dacă acestea ar fi fost necesare și rezonabile și se referă nemijlocit la cauza nominalizată, iar din contractul de asistență juridică nu rezultă acțiunile efectuate de avocat în cadrul procesului civil, mai mult ca atât, instanța de judecată reține că contractul a fost semnat la data de 24 ianuarie 2012, iar factura fiscală privind serviciile juridice datează din 01 iunie 2015.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar subliniază că partea care a câștigat procesul de judecată într-un alt litigiu și nu a solicitat recuperarea cheltuielilor de judecată este în drept să facă acest lucru înaintând o acțiune civilă în ordin general – în procedura contencioasă de drept comun și în acest caz, faptul nesolicitării cheltuielilor de judecată la examinarea dosarului de fond nu poate servi temei absolut pentru respingerea acțiunii.

În acest sens, reclamantul va fi obligat de a dovedi faptul suportării reale a cheltuielilor de judecată, inclusiv recuperarea lor.

Cât privește concluzia instanțelor de judecată referitoare la temeinicia acțiunii reconvenționale înaintate de către ÎM „Tirex – Petrol” SA pe motiv că ultima a probat faptul că a livrat motorina în temeiul facturilor fiscale anexate la cererea reconvențională care au fost stambilate și semnate de către SRL „Eritrans Grup”, circumstanțe din care rezultă că reclamanta a fost de acord cu cantitatea, calitatea și prețul produselor livrate, Colegiul judiciar relevă că pentru aprecierea obiectivă a existenței sau nu a datoriei conform facturilor fiscale enunțate urmează a fi efectuată o cercetare completă a rulajului de produse petroliere între părți, cu luarea în considerație a cantității de produse petroliere real livrate (confirmate prin borderourile de ridicare a produselor petroliere) și a plăților achitate pentru acestea, condiție ce nu se atestă la caz.

Aici este de menționat că întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea prezentului litigiu, reprezentantul SRL „Eritrans Grup” în cadrul ședinței de judecată a Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2017 a înaintat un demers, solicitând administrarea dosarului civil precedent din care se solicită încasarea sumelor, iar instanța de apel a admis demersul respectiv, ședința de judecată fiind amânată pentru 13 septembrie 2017, ora 14:30 pentru necesitatea prezentării dosarului vizat (f.d.161), însă ulterior la 13 septembrie 2017, examinarea cauzei a decurs fără examinarea dosarului menționat.

Drept urmare, pe lângă faptul că concluziile instanței de apel sunt contradictorii, Colegiul judiciar, analizând situația de fapt din prezentul litigiu

și probele anexate la dosar, mai remarcă și caracterul prematur al soluțiilor instanțelor de judecată, deoarece la caz de către instanțele de judecată inferioare nu a fost administrat dosarul civil la examinarea acțiunii înaintate de către ÎM „Tirex – Petrol” SA împotriva SRL „Eritrans Grup” cu privire la încasarea datoriei (f.d.10).

Or, ridicarea și cercetarea dosarului civil examinat anterior urma a fi administrat de către instanțele de judecată pentru a exclude orice dubiu referitor la încasarea cheltuielilor de judecată solicitate de către SRL „Eritrans Grup” și a datoriilor ce rezultă din livrarea produselor petroliere solicitate de către ÎM „Tirex – Petrol” SA în prezentul litigiu.

În acest context, instanța de recurs ține să menționeze că SRL „Eritrans Grup” pe tot parcursul examinării cauzei, atât în fond cât și în apel a invocat faptul că livrarea produselor petroliere în baza facturilor fiscale anexate la cererea reconvențională a avut loc în baza contractului de vânzare – cumpărare din 11 ianuarie 2010, anexat la prezentul dosar, iar obiectul acțiunii cu privire la încasarea datoriei ce rezultă din livrarea produselor petroliere pe perioada anului 2010 a fost deja obiect de examinare, într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri, fiind emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă, ceea ce se confirmă prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 martie 2015 anexată al dosar (f.d.21-22).

Contrar celor expuse, instanțele de judecată nu au combătut acest argument, adică aceste circumstanțe au rămas fără o apreciere adecvată de către instanțele de judecată, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

Plus la aceasta, instanțele de judecată urmează să verifice și să stabilească dacă livrarea produselor petroliere în baza facturilor fiscale anexate la cererea reconvențională a avut loc în baza contractului de vânzare – cumpărare din 11 ianuarie 2010 sau în afara acestui contract, concretizând circumstanțele respective.

În acest sens, recurenta-apelantă SRL „Eritrans Grup” a invocat în cererea de apel că în prezenta speță termenul de prescripție extinctivă pentru apărarea dreptului încălcat pentru ÎM „Tirex – Petrol” SA a început să curgă de la data de 03 noiembrie 2010 – data prezentării spre achitare de către pârâtă a ultimei facturi din 31 octombrie 2010 în baza contractului de vânzare – cumpărare din 11 ianuarie 2010, care urma a fi achitată de către recurentă până la data de 03 noiembrie 2010 și a expirat la data de 03 noiembrie 2013, aceasta fiind ultima zi de depunere a cererii reconvenționale, cu toate acestea acțiunea reconvențională a fost depusă la 04 noiembrie 2015.

Contrar celor expuse, prima instanță și instanța de apel nu au dat apreciere acestui argument, respingându-l ca fiind neîntemeiat, invocând motive de ordin general.

Prin urmare, se constată că prima instanță nu a verificat temeinicia pretențiilor formulate atât de SRL „Eritrans Grup”, cât și de ÎM „Tirex – Petrol” SA sub aspectul aprecierii argumentelor, temeiurilor și probelor aduse de ultimele întru susținerea cererilor sale, omisiune care, de altfel, nu a fost corectată nici de instanța de apel, fapt ce contravine dispozițiile art. 373 CPC,

deși faptul că într-un alt litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri a fost emisă o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă a fost invocat și în instanța de apel.

Drept urmare, se constată că contrar prevederilor art. 239 și art. 241 alin. (5) CPC, instanța de apel a judecat cauza superficial, fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept ce guvernează raportul juridic în litigiu, or pretențiile invocate în acțiune urmează a fi examinate și prin prisma materialului probator existent atât la dosarul inițial, cât și la dosarul precedent, motiv pentru care recursul urmează a fi admis, decizia instanței de apel casată, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o decizie întemeiată și legală, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eritrans Grup”, prin intermediul reprezentantului, avocatul Alexandru Havrun.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eritrans Grup” împotriva Întreprinderii Mixte „Tirex –

Petrol” Societate pe Acțiuni privind încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului material și la acțiunea reconvențională depusă de către Întreprinderea Mixtă „Tirex – Petrol” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Eritrans Grup” privind încasarea datoriei, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător:

Oleg Sternioală

Judecători:

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean